І чужому научайтеся,
й свого не цурайтеся...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

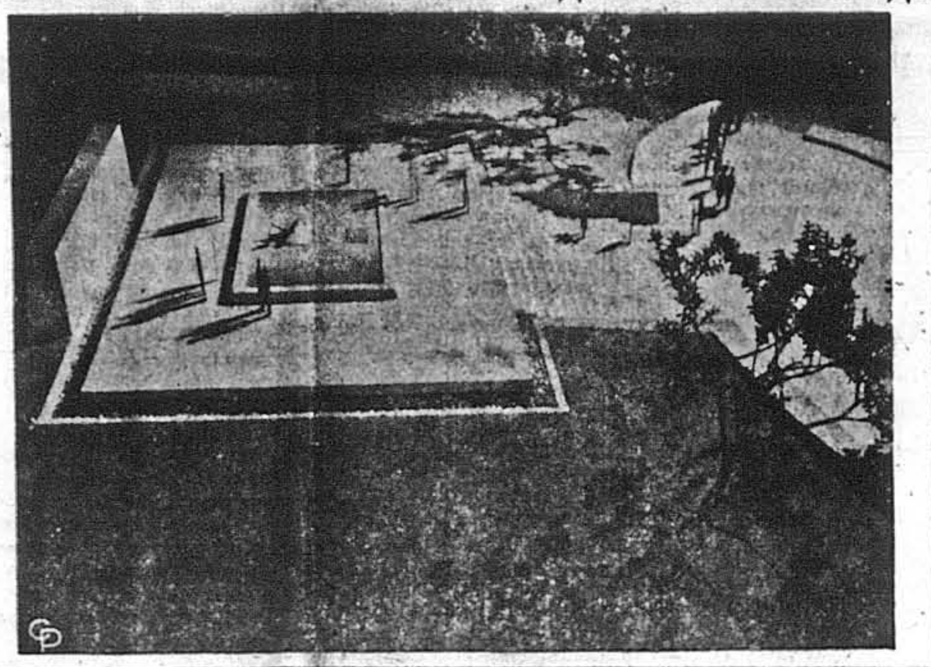
РІК LXXI. Ч. 217. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 20-го ЛИСТОПАДА 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, NOVEMBER 20, 1964 No. 217. VOL. LXXI.

ЗДА ПЛЯНУЮТЬ ЗАКРИТИ 95 ВІЙСЬКОВИХ БАЗ ТА ІНСТАЛЯЦІЙ

Вашингтон. — Секретар оборони Роберт МекНамара 18-го листопада виявив свій плян закрити 95 військових баз та інсталяцій, в чому мали б бути і деякі корабельні, які працюють для воєнної фльоти. Список цих баз мав бути виявлений на пресовій конференції в Пентагоні в дні 19-го листопада. Це все робиться зі згляду на ощадність, бо зменшиться федеральні витрати на яких $500 000 000 річно. Досі закрито від 1961-го року 574 військові бази, що заощадило $576 000 000 річно. Але внаслідок цієї ощадности коло 63 000 робітників втратять працю. Ці військові бази й інсталяції, що мають бути зліквідовані, находяться в 33-ох стейтах. На списку призначених до зліквудування баз є великі й коштовні інсталяції. Впливовий конґресмен - демократ із Бруклину, Н.Й., Емеюел Селлер вже заповів протест проти пляну секретаря оборони, бо між закритими корабельнями має бути і велика корабельня в Брукліні. Перед виборами ще конґресмен Селлер очоловав бруклинську делеґацію до секретаря оборони в справі збереження бруклинської корабельні. Зліквідовані мали б бути виробничі підприємства для будування і ремонту суден в Сан Франсіско, Бостоні, Портсмут в Ню Гемпшірі та у Філядельфії. МекНамара заявив, що зліквідування баз та інсталяцій не матимуть жадного впливу на потугу збройних сил ЗДА. Він вказав, що його пляни вповні підтримують всі три роди збройних сил: армії, фльоти і летунства. МекНамара сказав: „Передбачаю, що дехто вважатиме моє зарядження за злу вістку, бо припиняться вплати з оборонного бюджету до численних громад". Але секретар оборони МекНамара уважає, що його повідомлення про закриття непотрібних військових баз в основі є доброю вісткою, бо треба знати, що ощадність у федеральних видатках є конечна. Дотеперішня практика із закриттям військових інсталяцій у численних місцевостях виявила, що ті громади економічно добре розвиваються, бо вони уруховили нові фабрики, які дають працю зредукованим робітникам у військових базах. МекНамара запізнав журналістів із меморандумом президента Джансона, в якому пишеться про те, що кожний доляр, виданий на оборону, мас дійсно дати вартість одного доляра. Тому, пише Президент, „ми мусимо зліквідувати все, що є перестаріле, і те, що не є конечно для оборони потрібне". Але Президент додав, що уряд мусить допомогти тим робітникам, які потерплять внаслідок ліквідації військових баз, втрачаючи працю. МекНамара підкреслив, що уряд дійсно старатиметься допомогти тим всім фахівцям, що втратять працю. Коли б деякі працівники мали переноситись за працею до інших місцевостей, то уряд зверне їм кошти транспорту у зв'язку із їх перенесенням. Уряд подбав також про те, щоб можна було перевишколити деяких робітників, які мали б діставати платню під час того, як будуть приготовлятися до нового фаху. Згідно з урядовим пляном будуть зліквідовані військові інсталяції і в 5-ох закордонних країнах, але назви цих держав не будуть опубліковані, в четвер 19-го листопада, бо мають перевести додаткові наради з урядами тих країн. МекНамара сказав: „Я гадаю, що це є ясне всім, що ми маємо надмір можливостей будувати нові кораблі та направляти пошкоджені". Приватні корабельні є дешевші, як ті, що ними адмініструє уряд. Внаслідок ліквідації військових баз 377 000 акрів землі будуть звільнені для користування для необоронних цілей.

ПРОЄКТ ПАМ'ЯТНИКА НА МОГИЛІ ПРЕЗ. ДЖАНА КЕННЕДІ

Проєкт мистецького оформлення могили 35-го Президента ЗДА, вбитого 22 листопада 1963 року, сл. п. Джана Ф. Кеннеді на Арлінгтонському військовому кладовищі у Вашингтоні. За цим проєктом, що його приготовив архітект Джан Карл Варнеке, почнуть оформлювати могилу покійного Президента в 1965 році. Біля могили Д. Ф. Кеннеді буде встановлено вічний вогонь, а на задньому пляні буде кам'яна стіна з відповідним написом. Ціла структура нагадуватиме колову доріжку, якою йтимуть до могили і на якій відходитимуть люди. Ця доріжка вестиме до широких сходів, які закінчуються великою площадкою, з могилою Джана Ф. Кеннеді в центрі. Найвищою частиною цього монументу буде кам'яна стіна з вигравіюваним на ній прізвищем і президентським знаком.

ЗАПОВІДАЮТЬ ДАЛЬШІ ЗМІНИ ПАРТІЙНОЇ СИСТЕМИ В СССР

Москва. — „Ізвестія" з середи 18 ц.м. виразно натякають, що у внутрішній системі Комуністичної партії СССР будуть переведені дальші суттєві зміни. Першими такими змінами було скасування в минулий понеділок двоподілу на контрольні сектори над промисловим та сільсько-господарським життям країни. „Стабільність", яку осягнено тією реформою — пишуть „Ізвестія", — не виключає „потреби і можливости" дальших ревізій „для покращання конструкційних форм партійного проводу". Загально вважають, що найближчим кроком буде скасування обласних рад, встановлених у 1957 році задля збільшення промислової продуктивности. В цій справі має теж прийняти відповідне рішення Центральний Комітет. Про хід і зміст його нарад у першій половині цього тижня подано тільки дуже скупі відомості у формі комунікату про персональні зміни в складі Президії партії, її секретаріяті та самому Центральному Комітеті. Уведення у склад Президії ЦК компартії Александра Шелепіна і Петра Шелеста та призначення на члена-кандидата Пьотра Демічева вважається за найповажніші зміни, поруч із викиненням зятя Хрущова Алексея Аджубея з Центрального Комітету партії. Скреслення з членів Президії ЦК Фрола Козлова не має політичного значення, бо він вже давно спаралізований внаслідку мізкового удару. Західні обсерватори в Москві переконані, що одначе у відношенні до внутрішньо-партійних змін, як і взагалі будь-яких реформ внутрішнього порядку, як і у відношені до закордонної політики новий совєтський провід буде поводитися обережно й не робитиме ніяких змін дуже поквапно. Тому приймається, що буде продовжувана політика „мирного співіснування", поруч із злагідненням відношення до Комуністичного Китаю. Гадають теж, що бодай на якийсь час буде збережена система „колективного керівництва" в партії і державі, дармащо треба бо згори передбачувати, що боротьба за владу на Кремлі насправді не припиняється і швидше чи пізніше знову виринне одноособовий диктатор, який захопить становища першого секретаря компартії поруч із прем'єрством СССР.

Армія має ракету Спрінт, яка може нищити ворожі ракети

Вашингтон. — Тут відбуваються річні збори Т-ва Прихильників Армії ЗДА, і перед готелем, в якому ці збори відбуваються, виставлено модель ракети „Спрінт", яка може нищити ворожі далекосяжні ракети. Цей модель представляє ракету ще не у викінченій формі, але він може бути зразком того, як ця ракета виглядає, і як діятиме ця нова зброя. Ракета Спрінт, 27 стіп завдовжки, а її діяметр підстави становить 4½ стопи. Швидкість цієї ракети має бути більша від швидкости всіх інших ракет. Вона зможе летіти на потрібну висоту та знищити ворожу ракету впродовж секунд, бо вона матиме атомову бомбу. Ракети Спрінт вживатимуть разом із ракетою Ніке - Зевес, яка мала б нищити ворожі ракети, ще поза атмосферою, а ракета Спрінт ті, що були б в атмосфері.

Гувер критикує Комісію Воррена і Кінґа

Вашингтон. — Директор Федерального Бюра Інвестигацій Едґар Гувер виступив з гострою критикою висновків Комісії Воррена, яка послідувала справу вбивства президента Джана Ф. Кеннеді, та проти нобелівського лавреата Мартина Кінґа — неґритянського лідера в боротьбі за громадські права. Критичні заяви зробив Е. Гувер на пресконференції з жінок-журналісток у Вашингтоні, що тривала три години. Він скритикував те місце у звіті Комісії Воррена, де закидається Федеральному Бюрові, що воно не попередило Секретну Службу про Лі Освальда, як особу, яка може посягнути на життя президента. Гувер назвав той закид „брудним і неправдивим", а про доктора Кінґа висловився, що він найславніший у всій країні брехун. Доктор Кінґ мав заявити, що представники Федерального Бюра Інвестиґацій — ФБІ — у стейті Джорджія не підтримували неґрів у їх боротьбі за громадянські права, бо самі агенти ФБІ походять із Півдня. Д-р Кінґ був саме на відпочинку на Багамських островах і відмовився покищо коментувати виступ Гувера. Директор ФБІ сказав на пресконференції у Вашингтоні, що його Бюро посилає щоразу великі списки підозрілих осіб до Білого Дому, які тільки Президент виїздить із столиці в ту чи іншу місцевість країни. Едґар Гувер виступив проти провідника боротьби за громадянські права. д-ра Кінґа, бо той подавав невірні інформації про агентів ФБІ на Півдні. Насправді ж 70 відсотків усіх агентів Федерального Бюра Інвестиґацій, які працюють у південних стейтах, походять із північних стейтів.

ЗДА переводять постійно розвідчі лети над Північним В'єтнамом і Ляосом

Сайгон. — Американські чинники признали, що вони переводять летунську розвідку над територіями Північного В'єтнаму і тої частини Ляосу, що зайнята комуністичним військом так званого руху Патет Ляо. Справа тих розвідчих летів стала голосною, коли три дні тому комуністичне китайське радіо принесло вістку, що над південним Китаєм збито безпілотний американський літак, а комуністичний маршал окремим наказом прославляв „геройство" тієї залоги протилетунської артилерії, яка збила ту безпілотову й неозброєну машину. Таких самих безпілотних машин уживається — за газетними твердженнями — для розвідчих цілей над Північним В'єтнамом, із спеціяльною ціллю, щоб перевіряти, чи північно - в'єтнамські і китайські комуністичні війська не зосереджуються для вмаршу до Південного В'єтнаму і до Ляосу. Секретар оборони Роберт МекНамара признав, що в минулий вівторок американці втратили один свій джетовий літак над Ляосом. Його збив „вогонь з землі", але не уточнено того ворога. Очевидно, що це були ляоські комуністи з Патет Ляо, які знехтували постанови Женевської конференції з 1962 року і весь час воюють проти легальної державної влади центрального невтрального уряду прем'єра Сувани Фуми. Американці переводять розвідчі лети над територією, окупованою військом Патет Ляо, на просьбу ляоського уряду. Військовий фахівець „Ню Йорк Таймсу" Гансон Болдвін впевняє, що тепер можна приспособляти кожний літак, включно з бомбардувальником типу Б-47 і супер-сонічним бойовим літаком Ф-104 для безпілотної розвідки. Цей фахівець пояснює, що такими літаками керує подібна система, як у ракетах. Деякі такі безпілотові машини можуть летіти у висоті до — 40 000 стіп і на віддаль 2.000 миль. Збитий над Ляосом американський літак мав військового пілота, доля якого покищо не відома. Це був

ЗДА перестерігають конголійських повстанців проти переслідування білих

Леопольдвіль. — Американський амбасадор у Конго, Дж. МекМуртріҐодлі, звернувся через радіо в Леопольдвілі з безпосереднім закликом до червоних конголійських повстанців, щоб вони не здійснили своєї загрози вбити 35-річного лікаря д-ра Пола Карльсона й 60 інших американців в Стенлівілі, столиці повстанського руху. У тому місті є загалом коло 400 білих — крім американців бельгійці, французи, південні африканці й інші. З поступом противаступу державного конголійського війська разом із білим наємним військом проти повстанців і з безпосередньою загрозою відбиття в повстанців Стенлівіля — ліві проводирі того повстання загрозили, що вони виріжуть всіх білих „закладників". Уряд ЗДА звернувся до прем'єра Кенії, Йомо Кеніятти, щоб той, як голова делеґованої Панафриканською конференцією Комісії для заведення ладу в Конго вплинув на повстанців, щоб вони шанували міжнародне право й не вбивали та не переслідували невинних людей. Американський заклик підкреслив, що за злочини у відношенні до американських громадян відповідальними будуть „безпосередньо і персонально" теперішні проводирі в Стенлівілі. Конголійські комуністи закинули д-рові Карльсонові, лікареві, що він „шпигун", що рішуче заперечили і він і всі американські чинники.

Більшість американців піддержують урядову програму лету до Місяця

Ню Йорк. — В останньому часі аж 5 промислових фірм перевели опитування серед американців в справі урядової космічної програми і ствердили, що більшість опитуваних є за те, щоб американські астронавти могли до 1970-го року залетіти на Місяць. Але однак третя опитуваних воліла б, щоб уряд видавав менше грошей на цю ціль. Також домагання опитуваних свідчить про те, що вони не знають того, що вчасний успіх в справі лету на Місяць залежить від того, чи уряд зможе видати на програму лету до Місяця потрібну суму грошей. Деякі опитувані з недовір'ям оцінюють важливість лету до Місяця. Вони кажуть, що не варто витрачати такі великі фонди на те, щоб принести з Місяця „жменю пилу, якій можна знайти на пустині Моджеві". Одні опитувані вимагають більше фондів на місячну програму, щоб випередити СССР в леті до Місяця, інші кажуть, що краще було б ті фонди використати на добро бідним людям на землі.

Шевченківська виставка у Баварській Державній Бібліотеці в Мюнхені

Мюнхен. — Від 11 до 25 листопада в читальній залі Баварської Державної Бібліотеки тут триватиме виставка творів Т. Шевченка і праць про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Европейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василик. У Каталозі є 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки Т. Шевченка, в тому числі і як про маляра та різьбаря, а в кінці — перелік заголовків виставлених праць та імен авторів. Баварська Державна Бібліотека міститься на вулиці Людвіґа 16/III. На відкритті виставки був присутній і промовляв голова Европейського НТШ проф. д-р Володимир Кубійович.

Італія прогнала двох єгипетських дипломатів

Рим. — Італійський уряд визнав за „персоне нон ґрате" — небажані особи — двох перших секретарів амбасади Об'єднаної Арабської Республіки, які ескортували на римське летовище скриню, позначену, як дипломатичний багаж й адресовану до міністерства закордонних справ в Каїро, в якій був зв'язаний чоловік. Того чоловіка перед тим приголомшили, але він відзискав наполовину притомність і стогнав, що й почули італійські митні службовики. Обидва єгипетські араби. Абдель Монеім ель-Накляве і Селім ель-Сасд відмовились будь-що сказати й покликалися тільки на свою дипломатичну недоторканість. Італійський міністер закордонних справ Джузеппе Сараґат зголосив протест на руки єгипетського амбасадора Ахмеда Наґіба Гашіма, який з свого боку висловив жаль та заявив, що він нічого не знав про ту спробу схопити й перепачкувати з Італії насильним способом того таємничого чоловіка. Схоплений падав своє прізвище, як Йозеф Даґан, але ізраїльські джерела назвали його Мордекай Люк, а італійська поліція ствердила, що він насправді зветься Мордекай Бен Масууд. Він був ніби дезертиром з ізраїльської армії, який потім виступав з антиізраїльськими промовами в радіо в Каїро. Народився, мабуть, в Марокко і володів сімома мовами. Здогадуються, що він був шпигуном на дві сторони — для Ізраїлю і Об'єднаної Арабської Республіки. В Римі працював він недавна, як провідник в одному великому готелі для туристів, що приїздили з арабських країн. Справа набрала великого розголосу. Поліція ствердила, що внутрішнє улаштування тієї скрині було спеціяльно пристосоване для того, щоб перевозити в ній людину. Витерті деякі місця і сліди давнього поту на тому місці, де мала спиратися голова, свідчать про те, що тайна поліція Об'єднаної Арабської Республіки перевозила була вже до Каїро неодного такого невигідного для неї чоловіка.

Дві союзові імпрези відбулися в Рочестері

Рочестер. — Минулу суботу й неділю, 14 і 15-го листопада, в Рочестері можна назвати справжніми союзовими днями цієї великої й добре зорганізованої української громади. В суботу 14 листопада відбувся тут, у великій залі власного дому 55-річний ювілей одної з найбільших і найстаріших місцевих організацій, назва якої „Український Народний Дім", 316-ий Відділ Українського Народного Союзу вказує на загальне значення цієї установи.

Ювілейне свято відбулося у виді бенкету, сполученого з концертом і зворушливим відзначенням піонерів установи та взагалі громадського життя в Рочестері. Понад триста громадян засіло за святочно прибраними столами зі своїм парохом, о. Степаном Чомком посередині. Після молитви, яку відмовив о. парох та вечері, промовив голова свята і секретар Відділу Іван Свирида, а після нього заслужений діяч Володимир Гаврилів представив історію Товариства та дав характеристику його передових діячів, основників і будівничих, його чисельного членства та майна. Після цього він передав десяткові найстарших членів гарну дубову плякету з відповідним написом та вилиною, виконаною в трьох красках металевою емблемою УНСоюзу з написом „за добру службу". Після його головну ювілейну промову виголосив головний секретар УНСоюзу Ярослав Падох, який на тлі розвитку американсько-української громади та її свідомости, з'ясував значення ювілейного відділу і його на 15 років тільки старшого УНСоюзу. Побажанням дальшого розвитку та згуртування в місцевих українських організаціях, зокрема в УНСоюзі, всіх місцевих громадян, передовсім нових поколінь, закінчив промовець своє слово. Щирим словом привітав ювілейну союзову громаду місцевий її член і духовний провідник о. Степан Чомко. Вказуючи на вагу організованого життя та великі заслуги наших піонерів в будові нашого церковного і світського життя в цім великім краю, о. парох закликав присутніх до дальшої прикладної праці на церковному і громадському полі та виконання заклику о. Грушки, основника УНСоюзу, щоб всі вступали до УНС. Він і заінтонував „многая літа" для всіх приявних піонерів. Від відзначених основників промовив Володимир Гурянський і Василя Іванців. Привітав на святі місцевий головний радний УНСоюзу Василь Гузар перед найстаршим членам УНСоюзу почесні пляжети, наділені їм Головним Екзекутивним Комітетом УНСоюзу у асисті гол. секретаря та секретаря місцевого 316

(Закінчення на стор. 4-ій)

Губернатор Міннесоти найменував Мондейла на сенаторський пост по сен. Гомфрі

Ст. Пол, Міннесота. — Губернатор Карл Ф. Ролвааг найменував 36-річного стейтового головного прокуратора Волтера Ф. Мондейла на становище сенатора, яке в найближчому часі залишає сенатор Гюберт Г. Гомфрі, який вибраний на пост віце-президента. Мондейл буде сенатором два роки, до кінця каденції сен. Гомфрі. Дехто сподівався, що губернатор Ролвааг скористає з нагоди та стане сам сенатором ЗДА. Він мусів би був зрезигнувати з губернаторства, і тоді його наступник мав би був його найменувати на опорожнене сен. Гомфрі сенаторське становище. Номінація нового сенатора може спричинити деяке розходження між міннесотськими демократами, бо про сенаторське становище старався конґресмен Джан А. Блетник, але губернатор не взяв під уваги його бажання. Сенатор В. Ф. Мондейл складе свою присягу десь раніше від тих сенаторів, які були цього року вибрані, і тому буде дещо „старшим" рангою так звані „сеньорітя", а як звертають увагу при обсаджуванні місць в сенаторських комісіях.

Пластові сеньйори ЗДА відбувають свої ділові відправи

Ню Йорк. — Крайова Булава Українського Пластового Сеньйорату в ЗДА скликала три ділові відправи для 25 осередків праці сеньйорів, які охоплюють приблизно 500 членів, та для 50 сеньйорів-самітників з місцевостей, де нема пластових осередків. Перша відправа для східних осередків відбулася в днях 31-го жовтня та 1-го листопада на оселі „Орлине Гніздо" пл. сен. Антона Хухри в Керґонксоні. У відсутності хворого Голови Крайової Булави УПС пл. сен. Романа Заґайкевича, відправою проводив місто-голова — пл. сен. Богдан Кекіш, модератором був Організаційний Референт Булави — пл. сен. Атанас Міляних, а інші функції сповнювали Референт Членства — пл. сен. Ярослав Оберишин та секретар — пл. сен. Ірина Стецура. Десять Осередків Праці, що охоплюють 240 сеньйорів взяло участь у відправі особисто (Гемпстед, Джерзі Сіти, Елізабет, Йонкерс, Ньюарк, Ню Гейвен - Бриджпорт, Ню Йорк, Трентон і Філядельфія) і три письмово. Відправа тривала 12 годин в суботу, а в неділю її учасники взяли участь в Богослужбі на Союзівці, яку відправив пл. сен. о. Любомир Гузар, висловлюючи глибокозмістовну проповідь, і нав'язуючи символічно відправу пластового сеньйорату до листопадового зриву. Відправа закінчилася після Соборної Листопадової Молитви проведеної отцем Гузарем, яка припала на „Орлине Гніздо" на 3 год. по полудні. Резолюційна Комісія приготовила ряд дезидератів до розглянення наступним відправам сеньйорів. В найближчому часі відбудуться ще дві відправи, а саме: для західних осередків (Шикаго, Клівленд, Денвер, Дітройт, Лорен і Міннеаполіс) в найближчу суботу, 21-го листопада в Шикаго, о год. 2 по полудні в Пластовій Домівці при 2147 Вест Шикаґо Евеню, із святочною вечерею в Маріна Сити, та для північних осередків (Бофало, Рочестер, Сиракюз і околиця) в неділю 22-го листопада в Рочестері. Ці відправи мають за ціль підготовити терен до Крайового Пластового З'їзду та рівночасно Кр. З'їзду Сеньйорату, який запланований на весну 1965 року в Рочестері.

В АМЕРИЦІ

● Міжамериканський Комітет в справі Союзу для Поступу стверджує, що головною проблемою перед латинськими державами в 1965-му році буде розбудити фонди на те, щоб деякі країни могли повернути короткотермінових позичок. Треба буде 3.600,000,000 дол. на те, щоб ці країни могли сплатити в найближчому році свої фінансові зобов'язання.

● Визначні республіканські політики в західних стейтах твердять, що сенатор Ґолдвотер не має вигляду на те, щоб затримати провід в своїх руках над Республіканським Крайовим Комітетом партії. Один визначний політик Республіканської партії сказав, що Ґолдвотер має стільки виглядів на провід в Республіканській партії, скільки виглядів на існування „має сніговa баба в пеклі".

У СВІТІ

● Британські громадяни в Індонезії дістали від своєї амбасади перестороги, щоб старалися якмога швидше від'їхати з тієї країни, а коли залишаться, то на власне ризико. Між Британією і Індонезією загострилися взаємини з уваги на імперіялістичний похід Індонезії проти південно-азійської держави Малязії, яку боронить Британія згідно договором.

● Західно - німецький уряд рішив не змінювати закону, за яким після 8 травня 1965 року не будуть розпочинати розгляду злочину. Зате всі ті справи з категорії злочинів нацистів, які є в ході слідства, мають бути проведені до кінця. Від 1945 р. західно-німецькі й альянтські суди видали засуди проти кругло 10.400 гітлерівських злочинців, і тільки 150 відомих властям нацистських злочинців ще на волі.

● Індонезійські військові чинники проголосили, що Індонезія „вводовзі" переведе пробний вибух власної атомової бомби. Західні фахівці назвали цю індонезійську заяву „абсурдом" щодо більше воєнного дому".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorised July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

„Українська кліка" в Кремлі

Як і можна було сподіватися, жовтневі зміни в Кремлі не закінчилися усуненням Хрущова. Після його цілковитого зникнення із совєтської політичної сцени, зокрема із Кремлю, почався період нових чисток та реформ. З провідних становищ летять на смітник історії вслід за Хрущовим його соратники і партійні діячі, що їм Хрущов визначив був далекосяглі ролі в совєтській закордонній і внутрішній політиці. Водночас із цим починається „відроблювання" усіх здійснюваних з таким шумом Хрущовим і так прославлюваних недавно самими ж таки Л. Брежнєвим та М. Підгорним хрущовських реформ. На перший вогонь, ясна річ, пішла проведена на вимогу Хрущова в 1962-му році перебудова партійного апарату за виробничим принципом — індустрійним і сільськогосподарським, що мала бути всерятівним ліком на всілякі совєтські політичні й господарські провали та труднощі. Той самий Підгорний, який два роки тому славив хрущовську реформу за її „мудрість", а то й „геніяльність", виступив на листопадовому пленумі ЦК КПСС із нищівною критикою та з вимогою чимскорше ту реформу скасувати. І він же таки — Підгорний, піднесений Хрущовим два роки тому із становища московського намісника в Україні в члени Президії ЦК КПСС, перейняв на себе ролю нового совєтського реформатора із завданнями перебудувати вже перебудовану Хрущовим у 1962-му році компартію знову ж за одним партійним, ідеологічним принципом.

Провідна роля, що її відіграв Микола Підгорний, донедавній перший секретар ЦК Комуністичної Партії України, на пленумі ЦК КПСС 17-го листопада цього року і доручена йому контроля всього партійного апарату та керування запляновaною перебудовою партії поставили Підгорного фактично на друге місце в похрущовському „колективному керівництві", збільшуючи цим питому вагу в Президії ЦК КПСС компартійців, що вийшли з України. Коли взяти до уваги, що перше місце в кремлівській верхівці займає тепер Леонід Брежнєв, уродженець Кам'янська на Україні і довголітній — в 1937 - 1950 роках — діяч в установах Української ССР, як і той факт, що до Президії ЦК КПСС переведено з членів - кандидатів першого секретаря ЦК КПУкраїни Петра Шелеста, то справді таки можна говорити про „засилля" українців за походженням в нинішньому совєтському керівництві. І тому про таке „засилля", як уже реальний факт, про „українську кліку" в Кремлі починає писати навіть серйозна міжнародна преса.

Проте дійсність не потверджує цих спекуляцій. І Брежнєва, і Підгорного, і Шелеста можна називати українцями хіба за походженням. Нічогісінько невідомо про якусь українськість Брежнєва навіть у той період, коли він був першим секретарем Запорозького обкому КП України; і потім так само ретельно виконував він усі доручення Москви, перебуваючи на становищах першого секретаря ЦК комуністичних партій Молдавії і Казахстану. Микола Підгорний, чи Ніколай Подґорний, як називають його в центральній совєтській пресі, хоч і народився на Полтавщині, за час свого намісникування з ласки Хрущова на Україні в рр. 1957 - 62 вславився хіба своїм громленням українських „буржуазних націоналістів", Діфенбейкера та молодих підсовєтських поетів. Нічого українського не виявляє і партійна біографія Петра Шелеста, теперішнього намісника на Україні: перший його виступ після усунення Хрущова був сповнений злющих випадів проти „буржуазних націоналістів".

Вирішальним в сьогоднішньому кремлівському керівництві є на ділі не той факт, що в ньому є червоні малороси. Показовою для справжнього обличчя тієї московської верхівки є вся дотеперішня її діяльність, зокрема наявність у ній таких типів, як Александер Шелепін — запроторювач української молоді на цілинні землі, ініціятор і організатор підривних терористичних акцій у вільному світі, в тому числі й таких скритовбивств, що їх жертвою впали провідники українських націоналістичних угрупувань сл. Лев Ребет і Степан Бандера.

ЗДА і Німеччина

Підписаний минулої суботи 14-го листопада у Вашингтоні договір про затіснену американсько - німецьку співпрацю у військовій ділянці потверджує найважливішу парадоксальну зміну, що постала в післявоєнному світі: ворог Америки з першої і другої світових воєн став найвірнішим і найважливішим її союзником на европейському континенті. Очевидно, що є це логічним наслідком того російсько - большевицького імперіялістичного гону, який воєнного совєтського союзника перетворив у ворога Америки. „Господарське чудо" Західньої Німеччини поруч з відбудовою її збройної сили до нинішнього стану 400 000 вояків створило з тієї країни найбільшу економічну і військово-політичну потугу в Західній Европі. З цього факту німці черпають віру, що поділ Німеччини — це тільки історичний епізод.

Новий американсько - німецький договір, який охоплює різні роди зброї, чи то доставлювані Америкою Німеччині на суму $700-000 000 впродовж найближчих 5-х років, чи то уніфіковану в обох арміях зброю, — визначає спільну стратегію і тактику, усталює спільну політику на терені НАТО. Ще недавно казали, що найбільшою турботою західньонімецької дипломатії є не допустити до такого моменту, коли вона мусіла б вибирати або З'єдинені Держави, або Францію. Суботнішній договір насправді перерішив уже цю проблему: Західня Німеччина виразно висловилась за союз з Америкою і за ту „приявність Америки в Европі", яка так неприємно вражає французького президента де Ґолля.

Заледве кілька днів перед тим керівні речники Франції, її прем'єр-міністер і міністер закордонних справ, перестерігали Західню Німеччину, що коли б вона приступила до співпраці з Америкою в будові й керуванні морської фльоти з різнонаціональною залогою та атомовими ракетами, то це перечило б духові минулорічного французько - німецького договору про співпрацю. Коментатори пригадували, що де Ґолль тільки тому заклав „вето" проти прийняття Британії до Европейської Економічної Спільноти, що Британія є „замало европейська" і „спеціяльно пов'язана" з Америкою. Трудно закинути Західній Німеччині „неевропейськість", але вона, хоч не належить до англомовної сім'ї народів, політично і військово пов'язана з Америкою не слабше, а може й сильніше, як Британія.

Підписання американсько - німецького договору про військову співпрацю було скріплене двома іншими одночасними подіями: подорожжю заступника державного секретаря Джорджа Болла до Берліну і Бонну, де він ще раз підкреслив готовість Америки боронити Західню Европу всіми родами зброї з атомовою включно, та подорожжю до Бонну британського міністра закордонних справ Ґордона Вокера. Факт, що Вокер розпочав об'їзд европейських столиць не від Парижу, а від Бонну, має свою промовисту політичну мову.

Підписаний у Вашинґтоні американсько-німецький договір — це прикра подія і для Москви і для де Ґолля. Водночас це новий доказ, що ЗДА здають собі справу з того, що їм потрібний в Европі союзник з такою реальною силою, як нею нині розпоряджає Західня Німеччина.

Богдан Галайчук

ПІДЛОЖЖЯ БОЛІВІЙСЬКОГО ПЕРЕВОРОТУ

Буенос Айрес. — 3-го листопада відбулася обсада президентського крісла в ЗДА, день пізніше в Болівії — згідно з двома різними процедурами. Після 12-ох років конституційного режиму, після 4-ох президентських виборів, Болівія вернулася до традиційної процедури: військового перевороту.

Очевидно, ця традиційна форма притаманна не лише Болівії, а цілому тому континентові. Рік тому трапилася подія, здавен - давна не нотована в історії Венесуелі: її виборний президент, Ромульо Бетанкур, відбув щасливо президентську каденцію і передав владу наслідникові, також вибраному згідно з конституцією. У Болівії такі випадки траплялися й до 1952 року. Голова держави, який походив з виборів, вживав титулу „конституційний президент", щоб відрізнити себе від звичайних „президентів", яких виносив військовий переворот. Подібно, як в українській державі 17-18 сторіччя, голова держави, який діставав булаву у висліді вибору Генеральною Радою, титулувався „гетьманом" на відміну від „наказного гетьмана", який приходив до влади ненормальним шляхом. Виходило б, що поняття нормального приходу до влади у Болівії досить своєрідне.

Якби Джансон мав і небезпечнішого, ніж Голдвотер, суперника, він, мабуть, все одно виграв би вибори, бо дав себе пізнати виборцям за попередньої неповної каденції. Він, сказати б, переміг саме тому, що посягнув по президентську владу вдруге — подібно як Труман, опісля Айзенгавер. І та сама обставина була в Болівії причиною, коли не головною, то безпосередньою, упадку Паса Естенсора. Він „виграв" вибори, бойкотовані іншими партіями, а морально програв їх у хвилині, коли виставив другу підряд президентську кандидатуру. Втратив довір'я, викликаючи підозріння, що сягає по досмертну президентуру.

У настільки стабільній демократії, як американська, немає небезпеки, що президент, засмакувавши комфорту Білого Дому, не схоче відтіля забратися. Але в латиноамериканських умовинах подібна небезпека реальна, і тому всі конституції, від мехіканської по арґентинську, забороняють тій самій людині сидіти на президентському кріслі впродовж двох каденцій, щоб унеможливити диктатуру, прикриту фіґовим листком виборів, пофальшованих чи проведених під терором.

При конституційній забороні перевибору кандидат на диктатора мусить, перед кінцем першої каденції, усунути невигідну статтю з конституції. Щоб не морочити собі голови такими формальностями, як періодичне відновлювання мандату шляхом виборів, Дювальє обернув Гаїті на елективну монархію — при чому, із скромности, не прийняв титулу короля, а задовольнився гідністю „досмертного президента". Але інші задовольняються тим, що усувають заборону перевибору.

Перон зробив це у 1949 році, скликавши конституанту, яка прийняла нову конституцію. Можливість перевибору президента здискваліфікувала в очах майже всіх арґентинських демократичних партій конституцію з 1949-го року, дармащо вона впроваджувала соціяльну демократію на місце виключно політичної, яка відповідає старенькій ліберальній конституції з 1853-го року.

Болівія мала вже коло 20 конституцій, з яких остання була прийнята вже режимом Націоналістичного Революційного руху (МНР), що панував від 1952 до 1964 рр. Але Пас Естенсоро не заризикував скликання нової конституанти, маючи на увазі, що його ситуація від минулого року була досить хиткою. Реформу конституції, що відкривала б йому шлях до перевибору, провів Конгрес. Цебто та реформа не лише порушила засаду, загальноприйняту в Латинській Америці, але була проведена некомпетентним органом.

Однак, це подекуди вибілює, з конституційно-правного погляду, переворот з 4-го листопада, і збільшує шанси скорого визнання нового уряду іншими державами. Правда, леґальність можна було засновувати на тому, що новий володар, ген. Баррієнтос, є віце - президентом Болівії, тим самим автоматично прийшов на місце президента, який мусів виїхати за кордон — для лікування. Після прогнання Веляска Ібарри з Еквадору та резиґнації Квадроса у Бразилії, визнання нових урядів не насувало труднощів тому, що владу обняли віце-президенти; з подібних міркувань, після прогнання Фрондізі з Арґентини, посаджено на його місце голову Палати Послів Ґіда, на якого припадає заступство президента, безпосередньо після віце - президента: та Баррієнтос не може скористати з тої конституційної фірточки, бо після перевороту зрезиґнував з віце - президентури і обняв владу як голова військової хунти. Правдоподібно він — чи, точніше, революційний провід — уважав, що зайвим було б виступати як леґальний наслідник нелеґально вибраного президента.

На перший погляд може виглядати, що це сухі технічно-правні питання, підхожі хіба на тему для докторської дисертації; насправді від них залежить американське визнання нового уряду, а вслід за тим дальше економічне існування країни.

Справа в тому, що Болівія, це грубо дефіцитовий інтерес; — вона живе, чи пак живоїє, лише завдяки інтенсивній економічній допомозі ЗДА. 10 листопада припинено головну частину тої допомоги, так, що продовжується лише працю Добровільців для Миру, проєкти шкільний, санітарний та „Харчів для Миру". Злиденне існування тої країни не витримало б довшої перерви у повній американській допомозі.

Які вигляди? Як ми бачили, усунений президент не заслуговував на симпатію — і, до речі був усунений не військовим переворотом, а справжньою національною революцією; збройні сили лише вирішили остаточно перемогу. Володіє військова хунта — але при моральній підпорі Народного Революційного Комітету, що об'єднує всі партії від націоналістичної Фаланґи до троцькістської Партії Націоналістичної Лівиці відомого Лєчіна — всі за винятком комуністів та усуненого від влади Націоналістичного Революційного Руху. Треба сподіватися, що і той останній включиться, очолений його засновником, Ґеварою Арсе, та колишнім президентом Суазом Сілесом, які були в гострому конфлікті з усуненим президентом, Пасом Естенсором. Цебто політична база Баррієнтоса незвичайно широка — дармащо нетривка.

Привернено конституцію з

(Закінчення на стор. 4-ій)

Володимир Душник.

ВЛАДИКА ШМОНДЮК У СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ

Під час другої сесії Вселенського Собору 1963 року в Римі, Верховний Архиєпископ Йосиф Сліпий, Митрополит-Ісповідник, що був звільнений в січні тогож року по 18-літнім ув'язненні в совєтських тюрмах та концентраційних таборах і прибув до Риму, — виступаючи на пленарній сесії Собору, заявив, що, в інтересі українців католиків і православних, в інтересі Католицької Церкви, повинен бути встановлений окремий Український Патріярхат.

Деякий час тому під час цієї сесії Собору йшли дебати над схемою про Східні Церкви. У частині IV цієї схеми говориться про інституцію патріярхату у Східніх Церквах. Схема була схвалена при першому голосуванні, але буде ще раз піддана під голосування по включенні всіх поправок і доповнень, внесених Соборними Отцями. Ця саме частина IV про патріярхати була також схвалена, залишаючи остаточну повновласть Святішому Отцеві встановляти нові патріярхати у Східніх Церквах, якщо він уважатиме це за вказане і практичне.

Треба також пригадати, що під час дебат над схемою про Східні Церкви й ролю патріярхів лише один Соборовий Отець згадав, що новий патріярхат повинен бути встановлений для України, як признання українському народові за його терпіння, за віру. Це був ігумен Йоганнес Гек, Голова Баварської Конґрегації Чину св. Бенедикта.

Тому, що всі існуючі патріярхати в Східніх Церквах мають свої адміністративні й юридичні території, поняття патріярхату в кожнього зв'язується з поняттям території чи держави. Теперішня справа Українського Патріярхату все ще не вияснена нашому загалові. Чи має це бути патріярхат для України, поневоленої нації, де не існує Української Католицької церковної організації як такої, чи має це бути організація в діяспорі, де є понад 14 українських католицьких єпархій, розкинених на чотирьох континентах і підпорядкованих різним законодавствам їхніх церковних і державних властей?

Тому з браку повного вияснення ідеї Українського Патріярхату постає певне помішання понять, особливо, коли групи світських людей в Америці почали акцію за збирання підписів в користь Українського Патріярхату, в деяких випадках без порозуміння із своєю церковною владою.

Преосвященний Йосиф М. Шмондюк, Єпарх Української Католицької Дієцезії Стемфорду, свої спостереження та думки в цій справі висловив у формі інтерв'ю, даного підписаному кореспондентові в Римі.

Запит: Що Ви, Ексцеленціє, думаєте про Український Патріярхат?

Відповідь: Окремий Український Патріярхат був би, без сумніву, доброю річчю з точки зору духовної та національної. З точки зору надприродної, тобто релігійної, він значно спричинився б для об'єднання всіх українських християн і не-християн з Католицькою Церквою під проводом Найвищого Голови Христової Церкви та Наслідника св. Петра, Папи Римського. З національної точки зору Український Патріярхат став би могутнім об'єднуючим чинником в русі за політичну самостійність народу та його суспільний, промисловий і культурний поступ. Як самостійний і самовистачальний чинник, цілковито відтятий від Царгородського й Московського Патріярхатів, Україна змогла б тоді вільно кермувати своєю долею та розвивати свої таланти, дані їй Найвищим Творцем.

Одначе, є численні перешкоди на шляху реалізації цих вікових сподівань та аспірацій українського народу. Україна, що перебуває тепер під релігійним і політичним гнітом Росії й комунізму, зустріне чимало спротиву збоку Московського Патріярхату та комуністичного режиму Росії. Царгородський Патріярхат також має певні претенсії відносно Української Церкви. Далі, розпорошення великого числа українців по цілому світі — в Німеччині, Франції, Англії, Канаді, З'єднаних Державах Америки, Південній Америці й Австралії — також створить певні труднощі для Українського Патріярхату.

Запит: Що можете сказати в справі збирання підписів українцями за створення Українського Патріярхату?

Відповідь: Сама в собі ця справа може принести певну поміч. Навіть більшу поміч міг би дати цей процес, коли б справу Патріярхату представлено в усіх її аспектах. Але так, як справи маються, здається, що збирання підписів тим шляхом, як досі, створить напевно значні труднощі. Для більшого успіху ці петиції мали бути збирані під протекторатом місцевих єпископів, одверто, а не потайки. Такі петиції або відповідний їх доказ будуть напевно звернені до відповідних єпископів Апостольською Столицею для їхньої опінії й потвердження. Пам'ятаймо, що „єст модус ін ребус" — все має свій відповідний спосіб. Побоююся, що підхід до цієї справи не був цілковито щасливим.

Дальшим ускладненням справи є факт, що українці „домагаються" Патріярхату, неначебто це належиться нам. Такі претенсії можуть ускладнити успішне трактування цієї справи. Роздумаймо добре, які то великі духові й матеріяльні зобов'язання такий Патріярх накладе на українців. Чи є українці вповні підготовані піддержати такий Патріярхат у всіх його аспектах і розмірах?

Рим, 6-го листопада.

Леся Лисак

Діти найкращої Музи

Коли замовкав третій дзвінок і гасли світла на залі, вони відчиняли нам двері у чарівний світ, в якому панували.

Хоч той світ вміщався на невеликій площині, він був дуже многогранний і широкий, і в ньому було безмежно багато краси, поезії і романтики. Вони могли запровадити нас усюди: в княжу палату, на двір ясновельможного пана гетьмана, у безкраї степи, на чумацькі шляхи або у заквітчані вишневим цвітом сади.

Вони часто переносили нас у чужі краї, про які ми знали тільки з книжок. Вони водили нас у минуле, в буйні і веселі часи мосці панів козаків і в часи сумні і недобрі неволі. Вони мали над нами якусь дивну, майже чорнокнижну владу, якій ми мусіли підкорятися. Бо з хвилиною, як ми переступали поріг їхнього світу, нас обгортав особливий настрій, який вони створювали. Коли вони раділи і сміялися, ми сміялися з ними, коли вони боролися і змагалися, ми були по їхній стороні, а коли страждали і плакали, в наших очах появлялися сльози.

Вони яскраво відрізнялися від нас — звичайних людей, бо могли змінятися по своїй уподобі. Вони могли бути одчайдушними героями, нікчемними зрадниками, молодими або старими людьми, багачами або жебраками, словом — вони могли мати тисячі облич. Їхні жінки були здебільша красунями і ніколи не старілися — були дійсно найкращі в світі... Вони залюбки співали й танцювали, і це нам найбільше подобалося.

А втім, ми захоплювалися усім їхнім світлом і ними самими. Бо їхні очі завжди жевріли дивним блиском, їхні обличчя були повні виразу, їхні жести промовляли сильніше від слів, а їхні слова звучали як поезія і музика. Ах, їхні слова! В них було все: сила, романтика, краса, поезія, все, що відривало душу від буденщини і підносило її у височінь. Що ж, вони були дітьми Музи — найкращої з Муз, яка від віків мала найбільшу силу над людськими серцями.

Ми звали їх акторами українських театрів. Вони їздили по всій країні, з місцевости до місцевости, день за днем, рік за роком... Ми часто думали: „Яке приманливе їхнє життя, скільки в ньому цікавого". Дехто, головно з тих, молодших, заздрив їм. Але це було тому, що рідко хто з нас призадумувався над тим, як виглядав їхній чарівний світ, коли спускалася завіса.

А той світ, з хвилиною, як ми з нього виходили, меркнув, згасав і змінявся до невпізнання. Палати, дерева і водограї, які в світлі рефлекторів виглядали мов з казки, ставали знищеними, обідраними полотнами і дошками. Костюми, що ясніли райдугою кольорів і захоплювали багатством, оберталися на вбогі, виблякли одежі.

Герої - красуні знімали з облич шмінку, з голови перуку, з рамен пишні жупани і перетворювалися на сірих, втомлених чоловіків. Їхні жінки переставали бути найкращими у світі — їх обличчя блідли, а очі затрачували світляні блиски. В тісних, темних гардеробах, в яких віяло цвіллю і стухлістю, зникав чарівний світ і осипалися платки ілюзій...

Але мало хто це бачив та про це знав. А ті, що приносили нам найкраще з усіх мистецтв — найкраще, бо воно пульсувало живою кров'ю дітей Музи — ніколи не нарікали. Бо вони так дуже любили свій і наш світ, а ті, що люблять — жертвують собою...

І сьогодні ті, що водили нас колись у країну Краси, а самі на мали ніколи власного кутка, поміж нами. Мені здається, й тепер вони проміняли б вигідне життя у власній хаті на гардероби мандрівного театру, якби це тільки було можливе. Бо, як казали старовинні римляни: „Життя коротке, а мистецтво вічне".

І коли наші думки йдуть у далечінь часу і простору, вони мусять в якийсь момент зупинитися на порозі чарівного світу наших акторів колишніх мандрівних театрів.

Ми не можемо віддячитися їм за красу, яку вони нам давали, але можемо шепнути їм: „Ви для нас дуже дорогі".

І. Васильківський

У НЕВПИННІЙ БОРНІ

(УРИВКИ ЗІ СПОГАДІВ)

(4)

Загін гайдамаків, з якими нас зв'язала доля, складався з фронтових вояків-українців, серед яких було кілька старшин і кулеметник з протезою замість ноги.

Якщо не зраджує пам'ять, 27 січня наш курінь розташувався на ст. Крути зі своїм потягом, що складався з кільканадцяти вагонів, між якими був санітарний вагон і вагон з амуніцією.

Разом із гайдамаками всіх нас було десь біля 300 вояків при трьох гарматах, кількох кулеметах та чотирьох конях. Завданням нашим було ставити опір ворогові до часу, коли прийде Гайдамацький Кіш, який приспішено формувався у Києві.

Зараз після приїзду приступили до копання шанців. Копали до пізнього вечора по двох сторонах високого залізничого насипу за два кілометри на північ від ст. Крути в напрямку до залізничої зупинки Плиски, яка ще була під контролею наших гайдамаків та імпровізованого панцерного потягу, що складався з паротяга й залізничої плятформи з поставленими на неї гарматою та 2-ма кулеметами.

Під вечір наша розвідка принесла відомості, що головні сили ворога вже під ст. Плиски. Ніч пройшла в гарматній стрілянині з ініціятивою по нашому боці та незначній рушничній стрілянині ворожих розвідок.

Кожен з учасників бою під Крутами, певно, добре пам'ятає старшину гарматчика в синьо-жовтому кашкеті 1-го полку ім. Б. Хмельницького, який з одним вояком на залізничій плятформі, під сильним обстрілом, нищив картеччю спроби большевиків розірвати зв'язок між двома нашими відтинками по одній і другій стороні залізниці. Ще й тепер пригадується його силует у відблисках пострілів гармати. Був це дуже відважний артилерист, полковник Лорченко, учитель математики київської реальної школи.

Вологий похмурий день 29 січня зустрів нас промерзлих в шанцях після неспокійної ночі. День від початку був теж неспокійний. З відомостей розвідки та з рухів ворога було ясно, що мусить відбутися рішальний бій, — перший бій у московсько-українській війні.

Вже вночі москалі окопалися по всій довжині наших позицій. Маючи переважаючі сили, вони виставили свою лінію дальше поза нашу з заміром оточити нас, чому ставили спротив гайдамаки на лівому й правому крилі. Від дев'ятої години ранку вони відкрили сильний рушничний вогонь, а пізніше почали артилерійську підготову, обстрілюючи залізничну станцію та потяг, який мусів від'їхати на значну віддаль у південному напрямку.

Наша гармата, що відповідала ворогові, стояла високо на залізничному насипу і добре була видна як нам, так і ворогові. На плятформі, обкладеній мішками з піском, вона шмигала з паротягом то взад, то вперед, додаючи нам відваги. Сум огортав нас у хвилинах, коли затихала наша гармата, і тоді здавалось, що замовкла вона назавжди. Але вона знову розпочинала вогонь. Незабаром із станції загриміла наша друга гармата, але якось кволо й недовго.

Залізничний насип був дуже високий, так що нічого не було видно з одного відтинку до другого. Місцевість була болотиста. Отож наше камандування вибрало дуже незручне місце для розташування.

Десь біля 10-11 години бій розгорівся. Ворог два рази намагався перейти в наступ на нашому, лівому відтинку, але був стриманий вогнем. Що діялося на правому відтинку — ми не знали.

Аж ось наша гармата перестала стріляти, і „панцерний потяг" від'їхав на станцію. Пізніше, після бою, ми довідались, що станції загрожував ворог, який зблизився до неї з правого боку.

Бій розвинувся з новою силою. Большевики ввели в дію кулемети і почали наступ. Густою лавою посувались вони вперед, не зважаючи на втрати від нашої рідко розсіяної лінії в шанцях. Наш зв'язок з правим відтинком урвався, і старшина не знав, що діється там, по другому боці залізничного насипу. Запаси набоїв вичерпувались. Як пізніше ми довідались, наш потяг під час обстрілу станції мусів від'їхати в безпечніше місце, за пару кілометрів у південному напрямку, і відвіз з собою вагон з амуніцією. Була ще й інша причина відтягнення вагона з амуніцією, значно поважніша.

Ворожі сили, наступаючи обабіч залізничного насипу, спочатку звернули головну увагу на правий відтинок, де були майже виключно учні та студенти, мало обізнані з військовою справою. Тож, оточивши правий відтинок з трьох сторін, вони зайняли Крути і притиснули його до залізничного насипу. Подібний маневр застосували вони й до лівого відтинку, що не було для них тяжко, бо мали переважаюче число вояків. Одначе старшина Г., який командував лівим відтинком, зауважив цей маневр, і, зосередивши сильний вогонь на лівий бік, дав наказ відступати.

Рештки січовиків правого відтинку відступали під натиском непомірно сильнішого ворога на станцію, не знаючи, що вона вже в руках ворога. Там їх оточили і взяли в полон. Також частина вояків лівого відтинку дісталась в полон на станції, і тільки невеликій частині лівого відтинку вдалося пробитись крізь коло, яке затягав ворог.

Був це дуже тяжкий відступ. Набоїв ставало щораз менше. Багатьом стрільцям рушниці перегрілись і перестали стріляти. Менше досвідчені стрільці віддавали свої набої кращим стрільцям, а самі насували на рушницю баґнет, як останню зброю, понуро та безстрашно відступаючи під кулями ворога. Нашим кулеметам бракло амуніції. Пригадую, як інвалід-кулеметник ніс, ще з одним стрільцем, кулемет на плечах, щоб не лишити його ворогові.

Кілька кілометрів відступу здалися вічністю. Коли ми були вже біля нашого потягу, який чекав на недобитків у полі, мало в кого лишилось по три-п'ять набоїв.

Небагато було тих, яким вдалося відступити: кільканадцять ранених та стільки ж із зброєю в руках. Це було все, що лишилося від 300 вояків.

Десь біля п'ятої години вечора посідали ми згідно з наказом старшини до потягу, зірвавши за собою залізничну колію. У дверях та вікнах вагонів поставили кулемети,

Останній салют сл. п. полк. Андрієві Мельникові в Торонті

Торонто. — Українське громадянство Торонта і околиць прийняло з жалем повідомлення про смерть Полк. Андрія Мельника, Голови Проводу Українських Націоналістів. Телеграфічна вістка надійшла до Торонта 2 листопада 1964 р. Не тільки українські націоналісти, але всі національно свідомі українці відчули болюче втрату цієї провідної особи.

Того ж дня вечором Президія УНО скликала надзвичайні наради Проводу Українського Національного Об'єднання і Централь Братніх Організацій, під час яких повстанням і трихвилинною мовчанкою вшанували сл. п. Полк. А. Мельника. Вирішили вислати співчуття Дружині Вельмишановній Пані Софії Мельник і Проводові Українських Націоналістів до Европи. Рішено вислати представників Президії УНО і БО до Европи для участи в похоронах. Для відзначення смерти сл. п. Полк. Андрія Мельника рішено влаштувати в Торонті й інших місцевостях Канади Заупокійні Богослуження в обидвох українських церквах і Жалібні Сходини для членів УНО і Братніх Організацій та всього українського громадянства.

З канцелярії Президії УНО вислано до всієї української преси, укр. організацій і укр. радіо-передач на американському континенті пресові повідомлення про смерть.

В суботу 7 листопада ранком у день похоронів сл. п. Полк. А. Мельника учні Рідних Шкіл і Середніх Курсів Українознавства, філій УНО, Торонто-місто і Зах. Торонта взяли участь у Заупокійних Богослуженнях, які відбулися у двох українських церквах: в Катедрі св. Йосафата на Зах. Торонті, де відправляли священики о. М. Городиський і катехит Р. Ш. о. Лавришин та в церкві Матері Божої при вул. Бетерст, яке відправив о. капелян С. Хабурський.

Після Богослужень оо. М. Городиський і С. Хабурський виголосили для дітей проповідь, у якій підкреслили любов, віддану працю і присвяту сл. п. Полк. А. Мельника для здобуття волі і єдности українського народу.

8-го листопада о год. 12-ій вполудне відбулося Заупокійне Богослуження в Українській Православній Катедрі св. Володимира, що його відправив о. Горгіца при співучасті катедрального хору під кер. п. Ю.Головки. Після Панахиди о. Горгіца виголосив проповідь, в якій підкреслив загально державницьке значення військової і політичної діяльности сл. п. Андрія Мельника.

У панахиді взяли участь представники українських громадських, комбатантських і молодечих організацій з прапорами та українське громадянство.

Того ж дня вечором відправлено Заупокійну Службу Божу і Панахиду в Українській Католицькій Церкві св. Покрови, що її відправив о. прелат Петро Каменецький разом з десяти священиками з Торонта, при співучасті хору „Прометей" Відділу СУМ під кер.п. С. Гуміиловича. На закінчення панахиди хор виконав „Со святими упокой". Після панахиди о. капелян С. Хабурський виголосив проповідь і чітко підкреслив боєві заслуги сл. п. Полк. А. Мельника, як старшини в рядах УСС, як полковника Січових Стрільців, шефа штабу Дієвої Армії УНР, Крайового Коменданта УВО і Голови Проводу Українських Націоналістів.

Під час Заупокійної Служби Божої і Панхиди бойові друзі-побратими зброї, старшини і вояки УСС, держали почесну сторожу біля тетраподу, який був прикрашений українським націоналістичним прапором.

Перед тетраподом стояли відпоручники українських громадських і комбатантських організацій. Відділи молодечих організацій в одностроях з провідниками і прапорами „Пласт", „СУМ" і МУНО. Між п'ятнадцяти прапорами були також два бойові прапори Армії Української Народньої Республіки, шефом штабу якої був у 1919 р. сл. п. Полк. Андрій Мельник.

Безпосередньо по панахиді відбулися в авдиторії Українського Національного Об'єднання в Торонті Жалібні сходини українського громадянства, яке масово явилося і заповнило вщерть залю УНО. Сцена була відповідно удекорована національними українськими прапорами.

На сцену виступили військовим кроком три учасники визвольної боротьби, молодшої генерації з Повстанського Легіону Самооборони і один з Карпатської Січі з палаючим смолоскипом і запалили вічний вогонь внизу перед портретом Полк. Андрія Мельника, а сурмач відограв військовий салют. Хор філії УНО „Боян" під кер. диригента С. Гуміиловича відспівав стрілецьку пісню „Видиш, брате мій", а сурмач продовжував військовий салют.

Культ-освітній референт КЕ УНО п. Богдан Зорич виголосив слово, в якому подав життєвий шлях боротьби і змагань за волю України сл. п. Полк. А. Мельника. Доповідач говорив про участь Полковника А. Мельника в боях Українських Січових Стрільців за Маківку, під Семківцями над Стрипою і за Лисоню, часи полону й втечі з нього, провідну працю в організуванні Січових Стрільців у Києві і команду в боях за вдержання української державности в роках 1918 і 1919 на становищі шефа штабу Дієвої Армії УНР. З'ясував теж дальший шлях підпільної боротьби полк. А. Мельника на становищі першого Крайового Команданта УВО, а останніх 26 років на становищі Голови проводу Українських Націоналістів.

Доповідь зробила сильне враження на приявних. Відспіванням пісні „Ой та зажурились Стрільці Січовії" хор Боян закінчив програму, а приявні відспівали український національний гимн.

Е.М.

10-ліття 64-го Відділу СУА в Ню Йорку

Всім відомо, що поруч із деякими цілком новими установами й організаціями, які заснувались заходами новоприбулих іміґрантів, творилися нові клітини в рямцях вже давніше існуючих організацій. Таким чином склався і 64-ий Відділ Союзу Українок Америки в Ню Йорку. Ініціятивний гурток жінок, що зорганізували цей Відділ, поставив собі згори певні конкретні цілі.

Маючи ще в живій пам'яті нужду українських залишенців в Европі, 64-ий Відділ СУА поставив на перше місце своєї діяльности несення допомоги нашим бідним землякам, розкиненим по різних країнах Европи

Докладний фінансовий звіт з цієї харитативної праці Відділу поданий в „Пропам'ятній Книжечці", виданій з нагоди 10-ліття 64-го Відділу СУА.

Тут можна тільки згадати загально, що за час існування Відділу видано на допомоги загальну суму — 15,024.33 доларів.

Другим тереном діяльности Відділу було шкільництво для українських малят. Відділ опікувався двома українськими дитячими садками в Людвіґсфельді і Розенгаймі в Західній Німеччині. Коли ж всі типи шкільництва перейняла на своє утримання німецька держава, Відділ посилав на таку саму ціль щомісячну допомогу до Бельгії.

Третьою ділянкою активного зацікавлення Відділу — це українська культура, зокрема мистецтво. Склалася вже традиція уладжування щорічно виставок образів, показу творчости українських жінок. На цих виставках свідомо показується малярські твори однаково професійних артисток-малярок, що мають вже свої поважні імена в історії сучасного українського образотворчого мистецтва, як і аматорок та початківців. Щорічні ці виставки, що їх влаштовує 64-ий Відділ, мають велике признання серед нашого громадянства, та дають заохоту і вможливлюють нашим маляркам технічно — „виходити в світ".

64-ий Відділ СУА має свою гарну домівку в Українському Народньому Домі, де відбуваються доповіді й літературні вечори українських письменниць для членок Відділу і для запрошених гостей. Про нашу дітвору Відділ також пам'ятає. Кожнього місяця приготовляє для них „несподіванку" — це читання казочок — мистецькими силами — та показ відповідних фільмів. Отакі вечори втішаються сердечним признанням збоку дитячої авдиторії та її батьків. Культурні імпрези, влаштовувані в домівці 64-го Відділу, сполучаються з товарисько-розваговим характером: за спільним часм є добра нагода зустрінутись і погуторити!

Вся ця праця вимагає поважної витрати енергії й підприємливости і поважних коштів. Крім членських вкладок — пані з 64-го Відділу збирають пожертви на Збіркові списки — від своїх сталих жертвенних „спонзорів". Щороку переводиться двічі збірку під церквою св. Юра, уладжується „Базарі" та „Покази моди" й інші імпрези з подвійною ціллю — розваги і грошового прибутку.

Відділ нараховує 70 членок. На жаль, активними є тільки яких 25-30 членок. Вони творять, так мовити, „тверде зерно" тієї невеликої, але меткої й активної організаційної клітини, яка робить добре діло, на раменах того гуртка непрацюджених жінок спочиває вся діяльність Відділу і журба за фонди. Головною ініціяторкою і головою Відділу у двох перших роках його існування була пані Іванна Рожанковська, котра і тепер від двох років головує в ньому, другою головою була пані Христина Восвідка, а після неї впродовж 4-ох років вела Відділ Марія Ржепецька. В найближчу суботу, 21-го листопада Відділ відзначатиме своє 10-річчя культурно-розваговою імпрезою: бенкетом і мистецькою частиною, в якій виступатимуть: пані Христя Карпевич і Оля Соневицька, та панове д-р І. Соневицький і І. Керницький.

На тому вечері членки 64-го Відділу СУА матимуть те приємне і горде почуття, що вони не змарнували часу та придбали своїй організацеії добре ім'я.

Оксана Гаврищак-Рак

Великий успіх виставки О. Грищенка у Філядельфії

Філядельфія. — В неділю, 15 листопада відбулося тут у Комюніті Арт Галерії при Фермонт і 8 вулиці відкриття виставки творів Олекси Грищенка, що обіймає його акварелі і гваші з 1919-1923 рр. Велика заля ґалерії, колишнього театру, була вщерть виповнена публікою, яка ентузіястично розглядала майже сотню творів нашого знаменитого мистця. На виставці можна було помітити професорів і учнів Пенсилвенійської Академії Мистецтва, професорів університету, визначних американських колекціонерів, а зокрема в повному складі групу наших мистців з Філядельфійського відділу Об'єднання Мистців Українців в Америці, очолювану теперішнім головою ОМУА проф. П. Андрусевим, та студентів Мистецької Студії, представників українського наукового, літературного і театрального світу, як теж членів Фундації Грищенка з Ню Йорку. Коли годину після відкриття виставки на залі з'явився О. Грищенко із своєю дружиною, в товаристві проф. М. Філіпса і мистця С. Гординського, публіка привітала його бурхливими оплесками. Його тісно обступили ентузіясти його мистецтва, вимагаючи його автографів на нововиданій його мистецькій монографії. Понад три десятки творів Грищенка, що були ще до набуття, були всі до-одного розхоплені американськими колекціонерами ще до його приходу, при чому за деякі акварелі плачено по 400 долярів.

Сама виставка на дуже високому рівні, гідна найвидатнішого сучасного нашого мистця. Вона обширніша за виставку в Бард Коледжі, бо доповнена новими речами з колекцій пані Нюмен і п. Ірвінґа Гофмана. В окремій вітрині виставлені книжки написані Грищенком, мовами українською, французькою і російською (зперед 1917 р.), як теж монографії про його творчости. Одна четвертина експонатів виставки походить з Фундації Грищенка в Ню Йорку, яку він створив для збереження його творів і пізнішої передачі їх музеям в Україні. Виставка відкрита до кінця цього місяця, також у неділю по полудні, і вона варта того, щоб для неї спеціяльно приїхати до Філядельфії. В передденъ виставки про мистця і його творчість говорила в рамцях „Літературнаї години" пані Є. Блавацька.

Українська хроніка

● Відділ УККА в Гемстед, Ню Йорк, запрошує громаду на відзначення ювілею УСС та Листопадового Зриву. Свято відбудеться 22 листопада, о 4 по полудні, у шкільній авдиторії Волнат-стріт школи, Юніондейл. Виступить колишній усусус, ред. Мих. Островерха. В програму включено також виставку картин із стрілецькою тематикою мистця І. Кучмака, колишнього вояка УСС.

В Ню Йорку відбулася ділова нарада місцевих союзових Відділів з обласним організатором Степаном Гавришем

Ню Йорк. — В п'ятницю, 13-го листопада тут у приміщенні Народнього Дому відбулася ділова нарада обласного організатора УНСоюзу на східні стейти п. Степана Гавриша, зі секретарями, головами і іншими урядовцями місцевих Відділів УНСоюзу. На нараду прибули представники дев'яти відділів: 19, 130, 184, 194, 204, 293, 361, 450 і 489. Представники інших відділів не прибули й не виправдали своєї неприявности. Сталося це зі шкодою для тих Відділів, бо багато з них не подбало про збільшення свого членства у цім ювілейнім році УНСоюзу, а обласний організатор якраз плянував договоритися з ними про допомогу в цій важливій ділянці відділової праці.

З уваги на перешкоду, яка не дозволила голові округи адв. Іванові Флисові взяти участь у нараді, нараду відкрив і нею проводив заступник голови голова Т-ва „Дністер", 362 Відділу УНСоюзу, д-р Василь Вишиваний. Секретарював Василь Никифорук, секретар округи.

Головний секретар УНСоюзу, Ярослав Падох, виголосив доповідь про стан і працю УНСоюзу, а зокрема нюйоркської округи і її Відділів, вказуючи на їх здобутки і надбання. Після цього подав ряд практичних порад та завдань, які ждуть свого негайного виконання з уваги на недалекі закінчення ювілейного року. Степан Гавриш виголосив доповідь про можливості співпраці з місцевими Відділами та подав плян такої співпраці. В дискусії над доповідями забрали голос головна радна Марія Демидчук, радник Богдан Ластавецький, б. головний контролер Петро Кучма, Марія Душник, д-р Василь Вишиваний і інші. Після зборів поодинокі відділові урядовці договорювалися з п. Гавришем щодо подробиць взаємної співпраці.

● У Франції „заморожено" ціни на різні харчові продукти, наприклад — на м'ясо і кури, та заповіджено імпортування великої кількости риби, щоб примусити приватних рибалок обнижити ціни. Загострено контролю над ресторанами, які самовільно без причини підвищують ціни.

Оксана Бринь співатиме в ЛМКлюбі в Ню Йорку

Оксана Бринь

Оксана Бринь, меццо-сопран, замешкала постійно в Міннеаполісі, Мінн., виступить вперше в Літературно-мистецькому Клюбі в Ню Йорку націловечірному своєму вечері в найближчу п'ятницю 20 ц. м.

Вихованиця Музичних консерваторій у Харкові, Києві і Львові, займалася музикою і співом також після свого приїзду до ЗДА. Продовжуючи студії співу, студіювала паралельно в Макалестер коледжі а від 1960 року постійно співпрацює з видатними учителями музики в Міннеаполісі. В минулому році співала в Сант Пол-опері партію Мімі в „Богемі" Пуччіні. У тому самому ансамблі виступала в опері „Студент Принц" Ромберґа і тепер приготовляється до виступу в опері Пуччіні „Сестра Анджеліка". З великим успіхом виступала, як Одарка, в „Запорожці за Дунаєм" у Вінніпеґу з початком цього місяця. Поруч із власними виступами, як співачка, активна, як авторка статтей про музику, критичних оглядів та оповідань. Висока загальна й фахова освіта Оксани Бринь причиняється до знаменитої інтерпретації її оперних партій і пісень.

Тому її виступ в Літературно-мистецькому Клюбі в Ню Йорку належатиме напевне до кращих вечорів тієї меткої нашої культурної установи. Акомпаніяторкою Оксани Бринь буде Геня Вольц.

Б. Р.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п. Степан Петик

Цією дорогою складаємо щиру подяку Всім, хто в нашім безмежнім горю старався чим небудь облегшити наш біль.

Сердечно дякуємо Всеч. Отцям М. Збирові та о. Козновському М. за відправлення похоронних та поминальних Богослужень, та за зворушливі прощальні проповіді. Високопреподобним Сестрам школи св. о. Миколая, Рідним, Приятелям, Знайомим та Громадським Установам за їх численні письмові і усні вислови співчуття, вислови пошани і любови до Покійного, за їх глибоку приязнь до нас в цей тяжкий і болючий час. Щиро дякуємо Членам Хору „Кобзар" та Членам інших хорів, що взяли зорганізовану участь в похоронах, та під проводом П. Кіпиша прегарним співом віддали останню прислугу Покійному, за зворушливі прощальні слова Вп. П. Чорнітовій, д-ру В. Пушкареві та п. Струкові. Особливу подяку складаємо Членам новозаснованої парафії Рожд. Пресв. Богородиці у Філядельфії за приготовлення тризни в приміщенні парафії.

Щиро дякуємо Всім за їх приявність на похоронах, за числені Служби Божі, за пожертви на добродійні цілі і цвіти.

Хай Милосердний Бог усім за це щедро винагородить.

ІВАННА — дружина і Діти

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п. проф. Василь Чередарчук

Цією дорогою складаємо щиру подяку Всім тим, що в тяжкім горю прийшли нам з розрадою.

Дякуємо д-рові Т. Лапичакові за дбайливу лікарську опіку над хворим, Всечеснішим Отцям церкви о. Николая за духову поміч в часі недуги та похоронні відправи, Родині, Членам Учительської Громади, проф. Тучапському за виголошення прощального слова, колишнім Ученицям і Ученикам, всім Приятелям і Знайомим за участь в похоронних відправах. Рівнож щиро дякуємо за листовні вискази співчуття.

Хай Всевишній Вам стократ нагородить.

Дружина — МАРІЯ ЧЕРЕДАРЧУК
з дочкою і зятем

Дві союзові імпрези відбулися в Рочестері

Закінчення зі стор. 1-ої

Відділу В. Гавриляка. Концертову частину програми виповнили співи мистецької групи Гр. Ярошевича, з участю його самого, його дружини та Наталки Бовш і Павла Рудька. Святом поважно й дотепно проводив тостмайстер п. Любомир Біляк. Відспіванням українського національного гимну закінчилося це вдале свято.

Ювілейне свято попередило оглянення пам'яткової виставки старих друків, документів, знимок, газет, афішок, квитків, книг і різних грамот, які відносяться до Ювілята. З подивом треба підмітити запопадливість, з якою зібрано ці численні документи, серед яких находяться грамоти подяки уряду УНРеспубліки і чимало інших цінних документів національної служби Товариства. Варто, щоб інші установи взяли собі з цього приклад. Виставку зі знанням діла та любов'ю до нього підготовив п. Евстахій Загачевський.

В неділю 15 листопада в Українсько - Американському Клюбі відбулися окружні збори місцевих Відділів УНСоюзу. Прибули делегати сімох. Відділи з Обирн і цим разом на збори не прислали своїх урядників. На зборах вигололосив організаційну доповідь гол. секретар УНСоюзу, Ярослав Падох, після чого розвинулася дискусія, в якій взяли участь головний радний Василь Гузар, секретарка С. Ґунька, В. Гавриляк, К. Шевчук і інші. Обговорювано загальний стан Відділів УНСоюзу в рочестерській окрузі та зокрема стан цьогорічної ювілейної акції з метою значно розбудувати УНСоюз, не відстаючи від праці та здобутків в попередніх роках. Піднесено проєкт уфундувати стипендію на Курс Українознавства на Союзівці, влаштувати загальну союзову спільну інформаційну працю для поширення союзової ідеї і організації на ті круги, до яких вона ще не зовсім дійшла та інше. Делегат централі УНСоюзу погратулював 316 Відділу за його великі успіхи, зокрема в цім ювілейнім році, та підмітив, що в минулому році, в році сімдесятиріччя „Свободи" місцеві союзові ділянки свої добре попрацювали, внаслідок чого шість з них дістали пам'яткову медалю о. Грушки, а саме срібну В. Гавриляк і В. Попович, а бронзову П. Пирогович, В. Гузар, М. Маліновський й Ф. Голод, при чому висловив надію, що й цей ювілейний рік УНСоюз матиме в Рочестері не менший успіх.

ПІДЛОЖЖЯ БОЛІВІЙСЬКОГО ПЕРЕВОРОТУ

Закінчення зі стор. 2-ої

1947-го року, яка зобов'язувала до режиму, що панував від 1952 до 1964-го року — але зберігаючи правосильність усіх соціяльних осягів того режиму: земельну реформу, націоналізацію копалень, загальне активне виборче право, також для неграмотних, які творять 85% населення, і т. д. Обіцяно перевести скоро вибори — мабуть надто скоро, щоб могти виповнити обіцянку.

Одним словом, новий уряд заслуговує на повну симпатію — і на визнання. Та, на жаль, з визнанням революційних урядів Державний Департамент мусить бути дуже обережний, щоб не творити небезпечних прецедентів і не заохочувати до переворотів, яких в останніх роках було надто багато, при чому лише деякі — як у Перу та в Аргентині — закінчилися обіцяними виборами. Тим самим годі керуватися самими політичними симпатіями — годі трактувати надто ліберально правний аспект справи.

Болівійська військова хунта нетерпеливо чекає американського визнання, поки вдасться їй втримувати свій-такий лад. Народний Революційний Комітет багато говорить про відбудову демократії, але націоналістична є об'єднаний лише ворожою поставою до усуненого президента.. Демократичне крило двох крайніх — і найбільш динамічних — партій насуває скептицизм.

Ми мали нагоду пізнати деякі провідні фігури болівійської Фаланги, коли вона перебувала на екзилі в Буенос Айресі, після першої адміністрації Паса Естенсоро (1952-56), — і пізнали їх як щирих націоналістів, але таких, що, як кажуть аргентинці, треба писати через „зет" не через „ес", цебто „наці". Про демократизм троцькіста Лечіна краще не говорити. Ми згадували його незлим, тихим словом у „Свободі" з 28 і 31-го грудня минулого року.

Генерал Баррієнтос має, на перший погляд, добрі інтенції і мусить розкусити незвичайно твердий горіх.

Вступайте в члени УНСоюзу

Спорт

редагує в. СОХАН

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

Футбольні змагання „Східньої Конференції"

в неділю, 22-го листопада:

УСК Ню Йорк — „Мінерва-Пфельцер", о год. 1.00 по полудні на грищі Українського Спортового Майдану при 124-ій вулиці і 31-ій евню у Коледж Пойнті, Н. Й.

„Тризуб", Філядельфія — Грецько - Ам. СК, о год. 2.45 по полудні на цьому ж грищі Українського Спортового Майдану при 124-ій вулиці і 31-ій евню у Коледж Пойнті, як друга зустріч подвійних змагань Південної Дивізії „Східньої Конференції".

Інші змагання „Східньої Конференції": „Дойчунгарн" — „Інтер", „Гунгарія" — „Гота", „Метрос" — Н. Й. Амерікенс.

„Чорноморська Січ", Нюарк — СК Елизабет, змагання з циклу гор за Чашу ЗДА, о год. 2.00 по полудні на грищі Фаршерс Гров у Юніон, Н. Дж.

ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР НА СОЮЗІВЦІ

В суботу і неділю, 21 і 22 листопада, на відпочинковій оселі УНСоюзу — Союзівці, відбудеться турнір відбиванки за перехідні чаші Союзівки. Змагання відбудуться в конкуренціях чоловіків і жінок. Ними проводитиме ланка відбиванки Союзу Українських Американських Спортових Товариств — Схід, яку очолює д-р М. Снігурович (ланковий і містоголова СУАСТ-Схід). Початок турніру в суботу, 21-го листопада, о год. 11.00 рано. На випадок дощу, або холоду, гри відбуватимуться в поблизькій залі середньої школи в Керґонксон.

СТАН ПОКАЗНИКА

Футбольної Ліги „Східньої Конференції"

Південна Дивізія

	Точки	Ворота
УСК Ню Йорк	16: 4	27: 5
Тризуб	13: 7	19:11
Н. Й. Інтер	11: 7	15:14
Н. Й. Амерікенс	8:12	15:24
Грецько-Ам. СК	7: 5	14:13
Н. Й. Гота	7:11	9:12
Мінерва - Пф.	1:15	7:21

Північна Дивізія

	Точки	Ворота
Б. В. Ґотче	13: 7	19:17
Джуліяна	12: 8	23:17
Дойчунґарн	11: 9	27:24
Метрос	8:10	19:19
Гунґарія	8:10	20:20
Чорн. Січ	8:12	10:27

УСК РОЗГРОМИВ МИСТЦЯ ПІВНІЧНОЇ ДИВІЗІЇ „ДОЙЧ-УНҐАРН" 4:0 (0:).

Початкові хвилини гри, були взаїмним шуканням слабших місць, якими можна було б продиратися до воріт противника. На те, взаємне пізнання, треба було цілої першої половини, бо обидва противники, як УСК, так „Дойч-Унгари" мають високої кляси змагунів.

В другій половині від початку німці кинулися, щоб тільки за всяку ціну здобути ворота. Одначе мудрий керівник гри Пирдон зараз змінив тактику, перекидуючи гру на крила, що увінчалося знаменитим успіхом, бо впродовж 6 хвилин наші змагуни здобули аж 3 ворот. У 70 хвилині Пирдон післав м'яч на крило до В. Шмотолохи, який перекинув його до необсталеного Ірфельта, а цей прямо в сітку — здобуваючи перші ворота. Дві хвилини пізніше Пирдон подав м'яч Сметгорстові, який здобув другі ворота. Треті ворота здобув Сметгорст із созьового прориву у 76-ій хв. Четверті ворота впали зі скісного стрілу Ірфелта, який відбився від стовпа, вдаряючи воротаря противника в шию.

Німецькі змагуни і їх симпатики були заскочені такою високою програною. Самі ж вони, і присутні на цих змаганнях представники Німецької Ліги, оцінили змагунів УСК-у на одну кляcу (а не на пів) кляси вище від противників. Представники Ліги з задоволенням зазначили, що на теперішні змагання УСК-у варто приходити.

За збудування такої сильної та вартісної дружини в першій мірі належиться признання за мозольну працю теперішній Управі УСК-у у проводі з мгр-ом З. Корчинським, як також знаменитому провідникові І-ої дружини Яр. Куровицькому. **І. Дзядів**

Резерва УСК-у — резерва Джуліяни 2:2.

Ворота здобули Петрикевич 1 і Бігун 1. — Рез. УСК. — Рез. Мадяри 6:0 воковером, бо противник не прибув. — Опікуном резерви є п. Мирон Гірняк.

Доріст УСК-у
(наші наймениші)

Опікуном наших найменших являється п. Собенко.

Доріст УСК-у в новому сезоні 1964-65 відбув вже 4 змагання. З того три змагання виграв, одні програв:

Окремі змагання: УСК — Мінерва Пфельцер 4:1, УСК — Баваріянс 3:0, УСК — Гота 0:2, УСК — Айнтрахт 8:0! Відношення воріт 15:3.

Воротами поділились: Ю. Яків 7, Б. Гайдукевич 3, Б. Влагий 2, Р. Ганич 2, Д. Гайдукевич 1.

Склад новаків: Асколь Берецук, Богдан Влагий, Богдан Гайдукевич, Роман Ганич, Богдан Стадник, Юрій Яків, Микола Николяк, Ярослав Климків, Данило Гайдукевич, Тарс Чубак, Павло Матійцьо, Дмитро Гаврон, Роман Люкак, Евген Жовтий, Іван Кибанський, Юрій Гірняк.

Бібрецький Комітет по своєму розв'язанні передав через п. М. Хоманичка чек на $ 23.87 для УСК-у.

На новій дорозі подружнього життя змагунові Евгенові Кравцеві та його дружині Лесі — Провід УСК-у, все членство і симпатики бажають найкращих успіхів.

УСК одержав письмо від Управи міста, що вона вже у найближчому тижні почне опровадження води до Українського Спортового Майдану. У зв'язку з цим буде навезена на грище земля та засіяна трава. Трибуна з сидячими місцями буде поширена ще до кількох соток місць та правдоподібно буде покрита дахом. **І. Дзядів**

„ТРИЗУБ" — „Н. Й. ГОТА" 2:0 (2:0)

Філядельфія, 15-го листопада. — Склад „Тризуба": Свич, Бородяк - Рач, Джуліо-Луна - Кунґа, Віоля - Мендез - Ферейра - Вентлянд-Яковина. — Змагання почалися швидкою відкритою грою обох дружин. Прориви „Готи" двічі загрожували воротам „Тризуба", коли Бородяк вийшов задалеко до переду. У 30-ій хвилині Вентлянд змарнував перестрілом знамениту подачу Ферейри. На 40-ій хвилині воротар „Готи" мусів кулакувати гострий стріл Вентлянда, а хвилину пізніше у підворітньому замішанні Віоля таки здобув перші ворота для „Тризуба". Чотири хвилини пізніше Яковина перекинув м'яч понад воротаря „Готи", який вибіг йому назустріч, і здобув другі ворота.

В другій півгрі, як і першій, були живі і цікаві акції обох дружин. Була помітна перевага „Тризуба", але німецька дружина залишилася до кінцевого свистка небезпечним противником. У змагунів „Тризуба" слід відмітити помітну поправу кондиції, в чому є безсумнівна заслуга нового енергійного тренера Івана Бородяка.

В передмагу аматорів „Тризуб" переміг вислідом 5:2 дружину „Колпінг".

Перед кожними змаганнями „Тризуба" появляється в продажу на грищі газетка „Сакер Дайджест", яка подає багато вісток і інформацій про „Тризуб", тобто про „Юкрейніен Нешенелс". Ця газетка прихильно ставиться до української дружини і вона є поширювана теж серед молоді коледжів і середніх шкіл. Тому варто симпатикам „Тризуба" поцікавитися цією газеткою та, купуючи її, підтримувати цю корисну для нас публікацію.

Я. Татомир

ФУТБОЛЬНІ ВИСЛІДИ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ СТЕЙТУ КОННЕКТИКАТ

УСК Бріджпорт виграв 4:2 з італійським клюбом „Гарібальді" з Міделтону змагання з циклу гор за аматорську Чашу ЗДА. Інші українські дружини стейту не мали визначених на неділю, 15 листопада змагань. **М. Я.**

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — УСК 0:5 (0:2)

Нюарк, 15-го листопада. — Зустріч двох українських футбольних дружин у міждивізійних мистецьких змаганнях Східньої Конференції притягнула 800 глядачів. Можливо, що симпатики нашого футболу не сподівалися побачити гарної гри, бо передбачували одностороннї змагання. Показалося, що зустріч була багата в цікаві і емоційні моменти та повна гарних обосторонніх акцій, хоч і зі значною перевагою УСК-у. Найбільша різниця в цих дружинах була в їх лініях нападів. Теперішній напад УСК-у можна вважати найбільше пробоєвим і продуктивним у Східній Конференції, коли брати під увагу його ефектовну гру і число здобутих воріт.

Змагання почалися змінними наступами обидвох дружин. Голуб від початку мав більше праці та виказував нервовість. Перші ворота впали до „Січі" зі стрілу Сметгорста на 13-ій хвилині гри, а п'ять хвилин пізніше Пирдон підвищив вислід стрілом з-поза шістнадцятки, який повинен був зловити Голуб. Після цього знов прийшло до більше вирівняних дій аж до перерви. В другій півгрі посилені наступи УСК-у принесли щойно на 60-ій хвилині треті ворота, які здобув притомно Шеферс. Четверті і п'яті пропустили з і-ч о в н и к и у десятихвилинних відступах з стрілів В. Шмотолохи, який прислужився гарними подачами до здобуття двох інших воріт, та знов Сметгирста з подачі Шмотолохи.

Дружині „Січі" немає причини попадати у зневіру після такої високої поразки з УСК-ом, який знаходиться тепер в дуже добрій формі. Вистачить лише порівняти висліди інших перемог УСК-у, щоб переконатися, що програна „Січі" зовсім не свідчить про безвиглядний стан дружини. В загальному „Січ", хоч послаблена браком контужених Павлишина і Мек-Лоскі, заграла ці змагання багато краще, ніж попередню зустріч з „Джуліяною". Новий набуток Петерсон у нападі поруч з Маршалом і Гемілтоном будуть при кращому зігранні грізною трійкою. В цих змаганнях вони не розуміння і не виходили один одному на подачі. Уставка в оборонній трійці, де Блек і Черемха були оборонцями, а Янг „штопером" була правильною розв'язкою у теперішньому складі „Січі". Цілій дружині „Чорноморської Січі" бракує ще кондиції і тому їй вистачає сил на тверду і завзяту гру лише на половину змагань. Одинадцятка УСК-у є технічно і тактично вирівняною дружиною та твердою і продуктивною цілістю. Коли вона зуміє задержати такий склад і добру форму, тоді її суперники з теперішнім рівнем їх гри не зможуть перешкодити УСК-ові у переможному поході по чемпіонат Східньої Конференції.

Склад „Чорноморської Січі": Голуб, Блек - Черемха, Снилик - Янг - Каздоба, Савицький - Маршал - Гемілтон-Понось-Петерсон. Склад УСК-у: Яблевський, Дж. Янг - Н. Янг, Кравець - Руїз - Цап, Шмотолоха - Ірфелт - Сметгирст-Пирдон - Шеферс. — Резерва: Кіляр і Скірка. — Суддював Вієнцент Д'Альбіс.

в. с.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

Збори Відділів Українського Народного Союзу

СУБОТА, 21-го ЛИСТОПАДА 1964 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори Б-ва св. Юрія — 239 Відд. в год. 3-4 по пол. в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin. — М. Ковальчук, секр.

НЕДІЛЯ, 22-го ЛИСТОПАДА 1964 р.

СОВТПОРТ, Конн. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 84 Відд. в год. 4-ій по пол. в УНДомі, 279 Kings Drive. Просимо прибути та вирівняти свої вкладки та полагодити всі інші справи. — О. Галетій, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запорозька Січ — 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія в Картерт. Н. Дж. — Управа.

НЕДІЛЯ, 29-го ЛИСТОПАДА 1964 р.

ТРЕНТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запорозька Січ — 245 Відд. в год. 2-ій по пол. в залі Укр. Правосл. Церкви при 824 Adelin St. Проситься членів прибути. — М. Мартиненко, секр.

ТАРЗАН, ч. 5342. Записки Стовна...

Сем тривожно слухав, коли мавполюд відчитав записку, яку залишив зрадливий Адам Стови.

— Ваша донька є в неволі в недалекій печері, — виясняв Тарзан. — Стови погрожує її вбити...

— Якщо ви, до завтра, не передасьте йому повної власти над своїми теренами!